

Localret - BIL

Informe d'aspectes legals en la posta en marxa i ús del BIL

Versió: 08/08/ 2007

INTRODUCCIÓ

El projecte denominat **Banc d'Innovació Local** (en endavant, el "BIL"), consisteix en la creació i posta a disposició per Localret d'un repositori digital, mitjançant el qual els ens locals catalans (tals com els Ajuntaments) que participin en el projecte (en endavant, els "Participants") poden aportar recursos - documentació i aplicacions informàtiques (en endavant, "Recursos"), tanmateix com consultar, descarregar i explotar els Recursos aportats per altres Participants, ells mateixos o Localret.

De conformitat amb el que se'ns va demanar mitjançant l'apartat 2 (i) de la nostra carta d'encàrrec professional, de data 31 de gener de 2007, aquest informe tan sols ha de presentar breument els aspectes legals i, més específicament, les corresponents recomanacions en l'àmbit de la Propietat Intel·lectual i Industrial i la protecció de dades de caràcter personal, pel que fa la posta en marxa i ús del BIL.

A continuació, organitzem el nostre informe diferenciant els aspectes legals per a Localret dels Participants del BIL. Aspectes que després comentarem i que el Conveni i les Condicions Legals del BIL, que ja han estat entregats a Localret (de conformitat amb l'apartat 2 (ii) de la nostra abans referida carta d'encàrrec professional), estan encaminats a regular i intentar minimitzar els riscos legals, òbviament en la mesura de l'objectivament més convenient en la contraposició d'interessos de Localret i els ens locals catalans pel que fa la posta em marxa i l'ús del BIL.

Finalment, concloem amb uns comentaris sobre Articles 45 y 46 del Projecte de Llei per a l'Accés Electrònic dels Ciutadans als Serveis Públics, rellevants per la compartició de recursos informàtics entre Administracions Públiques; i a l'Annex, com a petició de Localret, comentem alguns aspectes legals pel que respecta al programari lliure i en particular rellevants pel que fa l'eventual alliberament sota llicència lliure d'alguns Recursos del BIL.

1 ASPECTES LEGALS PER A LOCALRET

Localret posa a la disposició el BIL, el qual bàsicament consisteix en una plataforma virtual a través de la qual els Participants poden publicar diversos Recursos (és a dir, continguts o materials consistents en fitxes de text o gràfics, fitxers de programari, etc.). Plataforma virtual que, a més dels Participants, també pot estar posada a disposició d'altres tercers. Això, òbviament, genera una sèrie de riscos legals que seguidament comentarem, especialment per a Localret.

1.1 De caràcter general

En la mesura de que el BIL es posi a disposició per la xarxa d'Internet, Localret serà considerat llavors com un prestador de serveis de la societat de la informació i, per tant, potencialment subjecte a certes obligacions legals imperatives (bàsicament, consistents en donar una informació mínima necessària, entre d'altres de cooperació) en aquest mitjà i, conseqüentment, a possibles responsabilitats legals per les possibles infraccions dels drets de tercers (bàsicament, en relació a la propietat intel·lectual i industrial i la protecció de dades) i/o els possibles il·lícits (entenem que, donada la configuració del BIL, no sembla que hi puguin haver a la pràctica) comesos en el BIL o a través del BIL, ja sigui per part de Localret o dels altres Participants.

Òbviament, entenem que si el BIL hosteja Recursos que poden suposar infraccions de drets de tercers o il·lícits, serà per error o inconsciència dels Participants. Tot i això, el BIL està configurat per a alertar dels possibles riscos als Participants i per donar la màxima transparència a l'hora d'establir les responsabilitats de cadascun dels Participants i de Localret.

D'altre banda, en la mesura de que l'accés al BIL serà públic, no hem d'oblidar que el BIL constituirà una bona font de la prova de les possibles infraccions o il·lícits. Per tal, convé donar la màxima transparència de les condicions d'ús del BIL i assegurar les mateixes es compleixen, tanmateix com donar la màxima transparència per establir qui és responsable de què i de quins Recursos d'entre els publicats al BIL.

Si bé, en la mesura de que el que farà bàsicament Localret és cedir l'ús del BIL als Participants i, per tant, no exercirà un real control, autoritat o direcció sobre els Participants que aporten Recursos al BIL, veurem que Localret tindrà un menor risc en el sentit de que pot beneficiar-se d'una sèrie d'exempcions legals pel que fa a la seva responsabilitat, derivant-se en aquest cas la corresponent responsabilitat directament als corresponents Participants.

De fet, entenem que, a la pràctica, la majoria dels Recursos del BIL seran aportats o descarregats pels Participants sense un control previ o corresponent auditoria per part de Localret que garanteixi que es fa un bon ús de BIL segons les condicions d'ús, i que els Recursos no infringeixen les normes d'obligat compliment. Però, també ocorrerà que Localret facilitarà als Participants una sèrie d'opcions (mitjançant la posta a disposició dels Participants d'una sèrie de serveis i proveïdors) per a que puguin assegurar que els Recursos no infringeixen les normes d'obligat compliment i que se'n fa un ús del mateix dins dels límits permesos per les condicions d'ús del BIL.

La Llei 34/2002 de 11 de juliol de Serveis de la Societat de la Informació i del Comerç Electrònic (LSSICE) preveu exempcions de responsabilitats per a serveis d'allotjament o emmagatzematge de dades (Art. 16 LSSICE) i d'enllaços o cercadors (Art. 17 LSSICE), a les quals Localret pot acollir-se, sempre i quan no exerceixi sobre el Participant que aporti el Recurs un control, autoritat o direcció.

En el cas de que no exerceixi control, autoritat o direcció, per a que Localret pugui no ser responsable de les possibles infraccions comeses mitjançant el BIL, serà també necessari que Localret:

- a) No tingui coneixement efectiu que l'activitat o la informació emmagatzemada pel Participant és il·lícita o que lesiona béns o drets d'un tercer susceptibles d'indemnització, o
- b) Si ho té, actui amb diligència per a retirar les dades o fer impossible l'accés a ells.

Per a això, és important que el BIL sigui el màxim transparent en aquesta matèria i que s'especifiqui clarament en el mateix quan Localret ha (o no ha) revisat o quan ha (o no ha) "aprovat" la càrrega o descàrrega dels Recursos aportats pels corresponents Participants. I, en el cas de que no hagi fet l'anterior, establir qui és el Participant que ha aportat el Recurs a la fi de poder derivar la traçabilitat de les corresponents responsabilitats legals. Si bé, a efectes prudencials i pràctics, donat la finalitat que té el BIL, serà raonable monitoritzar per part de Localret les aportacions que en puguin fer els Participants, no sols per a detectar al menys les infraccions més evidents i protegir a la resta de Participants davant d'aquest risc, sinó també per a assegurar la legalitat del BIL a tots els efectes.

Precisament, per a establir clarament el règim de responsabilitats, i tot i les posteriors auditories que en pugui fer Localret en relació als Recursos aportats pels Participants, les Condicions d'Ús del BIL intenten clarificar que la persona que aporta un Recurs és, en definitiva, la responsable de les garanties mínimes que s'han de donar quan s'aporta un Recurs al BIL o quan el Participant en fa un ús no permès per les regles del BIL.

Finalment, i donat l'actual debat i tendències per a entendre que el "coneixement efectiu" (més dalt referit sota la lletra "a") per part de Localret (en relació a si una activitat o contingut al BIL és il·lícit o si lesiona o no drets d'un tercer susceptibles d'indemnització), requereix o no la notificació d'una sentència judicial ferma, recomanem a efectes prudencials que Localret actuï ràpidament i en conseqüència, en cas de ser notificat de qualsevol infracció potencial. Així ho preveiem en les condicions d'ús del BIL.

En definitiva, les Condicions d'Ús del BIL i les alertes legals que el BIL té dissenyades, estan pensades per a actuar amb la major transparència en aquests possibles riscos i, en conseqüència, per a derivar corresponentment les responsabilitats legals a qui objectivament ha de correspondre.

1.2 Propietat intel·lectual i industrial

Entenem que, els diferents Recursos publicats en el BIL (textos, gràfics, programari i altres continguts) hauran estat elaborats per entitats externes a Localret i possiblement també externes als Participants i, per tant, estaran subjectes a drets de propietat intel·lectual i industrial de tercers. La seva publicació en el BIL, en l'absència d'un control i auditoria interna o externa per part de Localret o del propi Participant que podria garantir en tots casos la legalitat de la mateixa, podria donar lloc a possibles infraccions de drets de propietat intel·lectual de tercers sobre els Recursos o de les condicions contractuals contingudes en eventuais llicències sobre els mateixos, especialment donada la diversa tipologia i conflictes entre les diferents possibles llicències propietàries i llicències lliures que poden regular l'ús dels Recursos. I, en la mesura de que el BIL ha estat posat a disposició per part de Localret, el primer aparent responsable serà òbviament Localret.

La possible infracció de drets d'autor ocorrerà al comunicar al públic, a través del BIL, un contingut del qual no s'ostenten els drets necessaris per a això, tanmateix amb la seva descàrrega i usos ulteriors, ja sigui perquè el seu titular no els ha cedit de manera adequada, o ja sigui perquè el mateix titular originàriament no té els drets suficients per a que es pugui realitzar l'aportació d'acord amb les Condicions Legals del BIL.

En aquest sentit, volem emfatitzar el risc pel qual es podria incomplir una llicència sobre programari lliure, per exemple al redistribuir a través del BIL un programari lliure sota condicions que incompleixen la llicència originària sobre el programa, en particular llicències de tipus *copyleft* (donada la seva importància a la pràctica del BIL, a l'Annex comentem alguns dels aspectes legals especialment a tenir en compte respecte del programari lliure).

Per a minimitzar aquests riscos a Localret, pel que fa al detall de les

vàries diferents possibles llicències que regularan l'ús de cadascun dels Recursos del BIL, convé que Localret no participi com a un intermediari més en la cadena de cessió de drets d'explotació sobre els Recursos entre els Participants. A aquests efectes, el Conveni estableix que l'activitat de Localret consisteix exclusivament en proveir la plataforma del BIL, i no té com a funció el cedir els drets sobre els Recursos als Participants. És a dir, és cada un dels Participants els que hauran de garantir directament front els altres que és possible cedir els drets sobre els Recursos que hagin aportat al BIL i, consegüentment, s'entendrà que son ells els que cedeixen directament (o dintre de la cadena de cessionaris) a la resta els corresponents drets sobre el Recurs que aporten al BIL. Aquests drets (i possibles limitacions) sobre el Recurs s'especificaran expressament en la fitxa corresponent al Recurs, tanmateix com dins del mateix Recurs, i en la seva absència s'entendrà que el Participant garanteix que sobre el Recurs que aporta al BIL es pot aplicar la regla general de la llicència del BIL que, per defecte, mes baix s'esmenta.

Finalment, per a reduir els possibles riscos de propietat intel·lectual i industrial, Localret podrà contemplar – i el Conveni ho esmenta – una auditoria tècnica i/o legal dels Recursos, que en el seu moment podria proporcionar un proveïdor a un Participant o Localret, respecte de la titularitat i els drets sobre els mateixos.

1.3 Tractaments de dades personals

El BIL preveu formularis de recollida de dades de caràcter personal de les persones de contacte (s'inclouen el nom, l'adreça i l'e-mail). També inclou processos tècnics que recullen dades sobre les activitats en el BIL que puguin relacionar-se amb persones identificades o identificables. Finalment, conté fitxes per les quals els Participants poden posar directament dades de caràcter personal.

El tractament d'aquestes dades – inclou la recollida, publicació, i/o cessió, de les mateixes – queda subjecte al règim establert per la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (LOPD), el qual haurien de complir tant els Participants que proporcionen les dades com Localret en la mesura de que, en alguns casos tracti les dades com a tercer encarregat del tractament i, en els altres casos, com a responsable del tractament.

Més enllà de les necessàries notificacions a la AEPD dels fitxers en els quals es tracten les dades, la LOPD imposa als responsables del tractament obligacions de proporcionar de manera expressa, precisa i inequívoca informació a l'interessat i d'obtenir el seu consentiment (en alguns casos de manera prèvia) pel tractament de les seves dades de caràcter personal.

La informació necessària és:

- l'existència d'un fitxer o tractament de dades de caràcter personal,
- la finalitat de la recollida de les dades
- els destinataris de la informació
- la identitat i adreça del responsable del tractament

Així mateix, el Reglament 994/1999 sobre les Mesures de Seguretat imposa certes obligacions sobre els responsables del tractament, tanmateix com sobre els tercers encarregats del tractament (així actuarà Localret en relació a les dades que tracti dels Participants en relació del fluxe de dades d'aquests amb la resta), en el sentit de que ambdós hauran d'implementar mesures tècniques i organitzatives per a assegurar la seguretat i confidencialitat de les dades recollides i publicades al BIL. En aquest cas, les dades en qüestió són "de nivell baix" i assumim que Localret ja te implementat les corresponents mesures al BIL respecte d'altres fitxers de dades personals que ja tracte.

Per a complir amb aquestes obligacions, pel que fa la informació i el consentiment dels interessats, hem de ressaltar que:

- Les condicions legals del BIL, sempre visibles en peu de pàgina del lloc web, proporcionen la informació rellevant als usuaris dels quals en pren o que en donen les seves dades i, a l'acceptar les mateixes, al qui se li prenen o el que aporta dades dona el seu consentiment al tractament de les dades o confirma que té el consentiment de la persona esmentada.
- Els processos d'alta d'usuari i d'aportació de continguts ofereixen als usuaris una oportunitat de consultar les condicions legals i requereixen l'acceptació expressa de les mateixes.

Tanmateix, també ressaltem que els interessats poden exercir els seus drets d'accés, modificació i cancel·lació directament a través dels formularis (fitxes) del BIL (a mes de poder contactar amb Localret).

2 ASPECTES LEGALS PER ALS AJUNTAMENTS

Al no estar subjecte a la direcció, autoritat i control de Localret, en principi els Ens Locals participants en el BIL seran responsables de la publicació dels Recursos i qualsevol altre dada aportats per ells mateixos al BIL. Per una banda, els Recursos consistiran en obres protegides pel dret de la propietat intel·lectual i industrial. Per altre banda, les dades de les persones de contacte afegides en les fitxes del BIL consistiran en dades de caràcter personal d'aquestes persones.

2.1 Propietat intel·lectual i industrial

En l'absència de una auditoria legal dels Recursos esmentada a la secció 1.2, hi ha un risc que un Participant porti al BIL obres de tercers sense tenir els drets necessaris per a fer aquesta aportació, de manera que infringeixi els drets de propietat intel·lectual de tercers sobre aquestes obres o les corresponents condicions contractuals en les llicències aplicables.

- Una possible infracció consistiria en l'aportació per un Participant d'un programa d'ordinador sense tenir el dret de reproduir-lo, comunicar-lo al públic o distribuir-lo, tanmateix com per a que altres participants el puguin usar i modificar. Això podria ocórrer quan el Participant porti al BIL un programari creat per un tercer proveïdor, cedit originàriament al Participant (o a un proveïdor del mateix, considerant la cadena de drets) sense que aquesta cessió inclogui una cessió dels drets de comunicació pública, transformació i distribució a tercers o el dret de concedir sublicències.
- També, el Participant podria violar les condicions d'una llicència sobre qualsevol programari lliure que porti al BIL, per exemple per no publicar el codi font del programari (en casos d'obres sota llicències de tipus "copyleft") o per publicar integrats en un sol programa components de programari lliure que es distribueixen sota llicències amb condicions incompatibles.
- Finalment, podria sorgir una vulneració d'obligacions de confidencialitat, comesa per la publicació per un Participant a través del BIL de continguts subjectes a aquest tipus d'obligacions.

Per altre banda, notem que aquests incompliments serien comesos tant pel Participant original com pels altres Participants, al descarregar i a continuació explotar els Continguts - fins a tornar a publicar modificacions sobre els mateixos – sense tenir els drets necessaris.

Notem també que les cessions de drets realitzades per un Participant no es resolen en el moment de terminar la seva participació en el BIL (sinó els altres Participants no podrien aprofitar-se dels continguts amb garanties de continuïtat), i per tant el Participant seguirà responsable, després de la seva “baixa”, de possibles infraccions comeses per aportacions fetes per ell durant la seva participació. No obstant això, per a reduir els riscos, s'ha suggerit un procés perquè Localret pugui eliminar del BIL els continguts en qüestió (sense perjudici de les llicències ja concedides), a comanda del ex-Participant o a criteri propi.

Per fer front a aquest tipus de riscos, el Conveni i les Condicions Legals del BIL estableixen un regim de cessions de drets i de garanties respecte de la propietat intel·lectual que mes baix s'esmenten.

2.2 Tractaments de dades personals

En el procés d'aportació de les fitxes i fitxers de recursos, els Participants publiquen les dades de les persones de contacte, dades que són de caràcter personal (nom, e-mail i adreça de contacte, càrrec, etc.). Per a minimitzar qualsevol risc d'infracció de la normativa sobre la protecció de dades, cada Participant garantirà en el Conveni que tingui el consentiment informat de la persona de contacte per al tractament per compte del Participant que en farà Localret.

3 EL CONVENI I LES CONDICIONS LEGALS DEL BIL

El Conveni i les Condicions Legals del BIL han estat redactats per a gestionar els esmentats aspectes i riscos legals.

El Conveni regula la relació entre Localret i cada Ajuntament, la adhesió de l'Ajuntament al BIL, les obligacions específiques de les parts en front del BIL, i les condicions de resolució, mentre que les Condicions Legals regulen l'ús del BIL entre Participants i Localret.

Tanmateix, els documents estan redactats de tal manera que Localret i els Participants es beneficiïn de flexibilitat a la hora de canviar les Condicions Legals (per exemple, si s'agreguen més seccions o es modifiquen les condicions de cessió de drets sobre els recursos).

3.1 El Conveni

En les "exposicions" del Conveni, s'exposa el propòsit del BIL – l'intercanvi de bones pràctiques i recursos entre administracions locals – dins del clima actual de millora de l'eficàcia de les Administracions Públiques per l'ús i intercanvi d'eines informàtiques, i en particular dins del context del Projecte de Llei l'Accés Electrònic dels Ciutadans als Serveis Públics. Tanmateix, pel que fa el programari lliure i l'objectiu de fomentar el seu ús i alliberament, es ressalta la participació de Localret en la Xarxa Internacional dels Administracions Públiques pel Programari Lliure.

Pel que fa les pactes del conveni, s'ha mantingut la majoria de les condicions suggerides a l'esborrany de Conveni que va redactar Localret, transposant a les Condicions Legals els detalls de les condicions d'ús lleial del BIL, cessions de propietat intel·lectual i industrial, garanties, i la protecció de dades.

Ressaltem a continuació tres punts importants:

- **Actes d'acceptació:** Per a formalitzar les aportacions i descàrregues de fitxes i recursos, els participants haurien d'acceptar explícitament les condicions d'ús i cessions, a través del formulari de aportació, mitjançant l'ús de la signatura electrònica.
- **Obligacions de cooperació entre l'Ajuntament i Localret:** s'estableixen per a fomentar l'ús del BIL i dins de la perspectiva d'un potencial estudi tècnic i legal per l'alliberament d'aplicacions (veure a l'Annex).

- **Vigència i resolució:** pel que fa la vigència dels drets i obligacions sota el Conveni, serà important mantenir i protegir els drets d'explotació dels Participants que hagin descarregat els recursos - per que puguin continuar el seu ús. Aleshores, el Conveni estableix que les cessions de drets sobre Recursos son irrevocables (sempre que no hagi ningú problema legal relacionat amb els mateixos). No obstant això, Localret es reserva el dret d'eliminar, de cara al futur, el Recursos aportats pel Ajuntament.

Tant mateix, s'afegeixen les Condicions Legals al Conveni, per garantir la seva acceptació inicial per cada Ajuntament que participi.

3.2 Les Condiciones Legals

Les Condicions regulen bàsicament quatre temes importants per a la protecció de Localret i dels Participants:

- **L'ús lleial del BIL.** Es tracta de condicions bastant estàndards, adaptades al BIL. Un aspecte important, per a protegir a Localret com a responsable de la plataforma i als altres Participants que podrien confiar en el Recurs aportat per un altre Participant, és establir el seu dret de eliminar continguts sospitosos i suspendre el dret d'accés de persones que hagin infringit les condicions legals. (Aquest és repetit en el propi Conveni.)
- **Les cessions de propietat sobre els recursos.** Aquest ha estat el tema més complicat, ja que es tracte de mantenir un equilibri entre l'aportació de Recursos sota llicències lliures i els quals es distribueixen sota altres condicions contractuals. Les condicions estan redactades de manera que la regla per defecte és que si el Participant no indica la llicència (lliure o altra) aplicable al Recurs en la fitxa, llavors es realitzarà una cessió als altres participants de drets de reproducció i transformació del Recurs, per al seu ús dintre de les funcions municipals (fins i tot la adaptació a les seves necessitats). Tant mateix, es beneficien de la possibilitat de redistribuir qualsevol canvi, sempre a través del BIL (per a fomentar l'ús del BIL com mitjà de intercanvi). Els Participants han de garantir que poden aportar els Recursos sota aquestes condicions.
- **Les garanties i responsabilitats.** Per a per a afavorir l'ús del BIL i protegir en la mesura possible a Localret i als Participants en front de reclamacions, aquesta secció està redactada de manera que es minimitzi en la mesura possible les responsabilitats tant del Ajuntament com de Localret - sempre dintre dels límits del dret imperatiu.
- **La protecció de dades personals.** Pel que fa el tractament de dades personals esmentat més a dalt, les Condiciones

proporcionen la informació obligatòria pels “interessats” i el sistema de carga i descarrega de Recurs i dades (a les fitxes) assegura l’obtenció del necessari consentiment.

4 CONCLUSIONS: MARC LEGAL D'ACTUACIÓ DE LOCALRET I ELS AJUNTAMENTS

En manera de conclusió, volem aportar alguns comentaris sobre el Projecte de Llei per a l'Accés Electrònic dels Ciutadans als Serveis Públics (LAECSP).

Notem amb interès que el projecte BIL s'inscriu directament en la línia contemplada per aquest projecte de Llei, sobretot en el seu Capítol III. Encara que es dirigeixi principalment a l'ús d'eines informàtiques per les Administracions Públiques (en endavant, "AAPP") i la seva interacció amb els ciutadans, el Capítol III d'aquest Projecte de Llei es titula: *Reutilització d'aplicacions i transferència de tecnologies*. Conté dos articles rellevants, 45 i 46 que comentem a continuació.

4.1 L'article 45 (Reutilització de sistemes i aplicacions de propietat de l'Administració)

L'apartat 1 d'aquest article estableix la possibilitat per a les AAPP de compartir les aplicacions informàtiques de la seva propietat sense contraprestació ni necessitat de conveni.

Aquest apartat donarà suport jurídic explícit, sos fos necessari, a l'aportació i intercanvi gratuït dels Recursos al BIL i el seu ús per les altres participants. Pel que fa la necessitat d'un conveni, considerem que aquesta disposició no afectarà la necessitat d'establir un conveni entre Localret i els Ajuntaments. D'una banda, el Conveni que proposem pel BIL estableix les condicions particulars aplicables a l'ús de les aplicacions posades a disposició en el BIL i les garanties respecte de la propietat en les aplicacions. D'altra banda, el BIL conté altres recursos (documents, etc.) que no són merament aplicacions informàtiques, sinó que inclouen també altres continguts diferents del que seria el programari.

El segon apartat d'Article 45 del Projecte de Llei dóna suport l'alliberament sota llicència lliure (fonts obertes, o "*open source*") del programari de les AAPP, és a dir que aquest alliberament no es podrà considerar una acte *ultra vires*.

Les condicions establertes per l'eventual alliberament ("quan d'això es derivi una major transparència en el funcionament de l'Administració Pública o es fomenti la incorporació dels ciutadans a la Societat de la informació") no semblen difícil de complir, ja que l'alliberament d'una aplicació sota llicència de programari lliure fomenta l'ús de la mateixa per tercers, tant per individus com empreses (al no imposar condicions d'ús i permetre la lliure circulació i reutilització de la mateixa) i per tant la seva incorporació a la Societat de la Informació. Així mateix, la publicació del codi font d'una aplicació permet a tercers d'examinar el seu funcionament

i entendre com es processen les dades – per tant, aporta major transparència a les actuacions de les AAPP, sobre tot en l'àmbit del tractament de dades personals.

4.2 Article 46 (Transferència de tecnologia entre Administracions)

El primer apartat d'aquest article imposa una obligació sobre les Administracions Públiques de mantenir un directori o repositori d'aplicacions per a la seva lliure reutilització.

Considerem que aquest concepte de directori o repositori és similar al BIL i que, per tant, la creació i publicació del BIL fa que Localret complirà amb aquesta obligació i facilitarà que altres AAPP la compleixin també. Com a conseqüència pràctica, es fomentarà l'ús del BIL i l'aportació d'aplicacions pels ajuntaments de Catalunya.

El segon apartat es dirigeix a la Administració General de l'Estat, imposant una obligació, addicional a la de mantenir un directori d'aplicacions de lliure reutilització, de prestar assistència tècnica per a la lliure reutilització d'aplicacions i impulsar el seu desenvolupament, en el marc dels esquemes nacionals de interoperabilitat i seguretat.

En conclusió, encara que aquest Projecte de Llei no entri en els detalls dels temes comentats en el present informe (propietat de les aplicacions, drets de distribució i comunicació pública, respecte de les obligacions de confidencialitat i marques, alliberament de programari, etc.), considerem que estableix un marc d'actuació i legalitat que doni suport i validesa la iniciativa presa per Localret amb una especial oportuna i convenient transparència.

ANNEX: ASPECTES LEGALS REFERITS AL PROGRAMARI LLIURE EN EL CONTEXT DEL BIL

Entenem que un aspecte important del projecte BIL és triar algunes de les aplicacions aportades per al seu alliberament com programari lliure. Aquest procés requereix un estudi legal que comentem breument a continuació.

A. Què és el programari lliure

La diferència entre el programari lliure i el programari tradicional o “propietàri” resideix en els drets i obligacions especificats en la llicència. Aquells atorgats per les llicències de programari lliure (“llicències lliures”) solen ser directament oposats als atorgats i reservats per una llicència de programari propietària (“llicència propietària”), sobretot quant a l'ús, la distribució i la modificació del programari. De manera general, una llicència de programari lliure permet a qualsevol copiar, modificar (millorar, adaptar, integrar amb altres programes) i redistribuir el programa.

No obstant això hi ha moltes llicències lliures, i el concepte de “programari lliure” inclou tot un món de diferents tipus de programari, sota diferents llicències de programari que compleixen amb uns criteris mínims de “llibertat”. Així mateix el concepte engloba molt programari cridat “de codi obert” (*open source software*) ja que la majoria de les llicències de codi obert són també lliures: la llicència BSD, Apache, etc. Es tracta d'una diferència de perspectiva i filosofia més que d'una diferència legal.

Una llicència de programari lliure ha de respectar les quatre llibertats enunciades pel *Free Software Foundation* (FSF): l'usuari / llicenciatari ha de gaudir de:

- la llibertat d'executar el programa
- la llibertat d'estudiar el programa i adaptar-lo a les seves necessitats (modificar-lo)
- la llibertat de distribuir-lo
- la llibertat de millorar-lo i distribuir les millores.

Això es tradueix, en termes de contracte de llicència, a atorgar a l'usuari els drets de còpia, modificació i distribució/redistribució del programa i del codi derivat del mateix. Notem que són justament els actes prohibits per les llicències propietàries. Així mateix, per a poder exercir aquests drets, l'usuari ha de tenir accés al codi font del programa.

És important ressaltar que no totes les llicències lliures són similars. Totes han de garantir, almenys, les quatre llibertats abans esmentades, però les disposicions contingudes en aquestes llicències poden variar de manera significativa. El ventall de possibilitats va des d'unes obligacions mínimes (en les

Llicències de tipus “BSD”) que únicament obliguen al que redistribueix el programa a mantenir l'avís d'autoria i la limitació de garanties i de responsabilitats (el *disclaimer*); fins al “màxim” d'obligacions (en cert sentit) de la clàusula *copyleft* de la GPL que obliga a distribuir el programa i qualsevol modificació (obra derivada) sota la mateixa llicència GPL, juntament amb l'accés al codi font.

B. Consideracions prèvies per a alliberar el software: requeriments legals

Abans de poder alliberar un programari sota una llicència lliure, hi ha diverses consideracions legals que cal tenir en compte.

De manera resumida, aquestes consideracions són:

- **Drets d'autor:** la persona que va a alliberar el programari (en aquest cas, el Participant) ha de tenir els drets suficients per a realitzar la distribució sota la llicència triada, per ser autor originari del programa o per cessió de drets dels titulars originals (un proveïdor, per exemple).
- **Llicències:** Aquí, el factor primordial en el moment de alliberar una aplicació és la necessitat de respectar les condicions de les llicències sobre qualsevol component de tercer inclòs en la mateixa – que provingui d'un tercer proveïdor o hagi estat publicat com programari lliure. En conseqüència, en cas d'incloure diversos components sota llicència lliure, (1) s'ha d'usar components sota llicències compatibles entre elles; i (2) la llicència de distribució ha de ser compatible amb aquests components.
- **Marques:** en el cas d'incloure components distribuït sota marques protegides (“Sun”, “Apache”, “Java”, “MySQL”, etc.), s'haurà de respectar les obligacions de qualsevol llicència o política de marca referent a això, tant en el codi menjo (sobretot) en la corresponent documentació i publicitat.
- **Secrets:** de manera similar a la contribució d'un recurs al BIL, el programari no pot estar subjecte a obligacions de confidencialitat.

C. Selecció de llicència

El segon pas per a l'alliberament d'un programari, i potser el més important, és la selecció de llicència.

Per a aquesta selecció, haurien de considerar-se dues sèries de factors: d'una banda, els objectius estratègics, tècnics, comercials (si escau) i ètics de l'alliberament del programari i per l'altre, les condicions “prèvies” legals ja esmentades i les característiques de les llicències “candidates”.

Pel que fa la selecció de llicència, en general es recomana utilitzar una llicència ja existent en comptes d'escriure una nova. Això es torna cada vegada més difícil, amb la proliferació de llicències lliures i de codi obert. Mentre que la Free Software Foundation recomana l'ús de la GPL (gairebé exclusivament), una tendència general és limitar-se a una de les llicències més comunes (conegudes

sota les seves inicials: GPL, LGPL, BSD o MIT, MPL, Apache, CPL, etc.). L'avantatge que té això és augmentar les probabilitats de la compatibilitat entre programes i components. Un altre criteri per reduir les possibilitats és limitar-se a una de les llicències “de tercera generació” (OSL 3.0, CDDL, Apache 2.0), que cobreixen altres temes rellevants - patents, marques, etc. - i poden ser més adequades en el marc legal europeu (per una voluntat d'internacionalització en el moment de la seva redacció).

Per a l'administració pública dintre del marc europeu, la Comissió Europea va publicar al gener del 2007 la **European Union Public License** (EURL) que és una llicència de tipus “copyleft” que permet integrar codi sota aquesta llicència amb programari sota altres llicències especificades en un annex (la GPL, LGPL o OSL entre altres). L'avantatge que aquesta llicència té des de la perspectiva legal és la seva major adequació al marc legal de la propietat intel·lectual i contractual europeu, encara que no s'ha fet encara un estudi detallat de la mateixa. Queda per a veure el grau d'adopció que tingui en les Administracions Públiques europees.

Factors

Hi ha diversos factors a tenir en compte a l'hora de seleccionar la llicència. De manera resumida, podem citar

- els objectius a l'alliberar el programari (compartir entre AAPP, alliberar sense condicions, etc.)
- els altres components de programari lliure que s'incorporen, integren o distribueixen amb el programa en qüestió – serà important considerar la compatibilitat entre llicències.
- el tipus de programari del projecte: hi ha llicències que són més idònies per a programari d'usuari final; parts d'un sistema operatiu o *middleware*; o programari que s'integra amb altres (amb una llicència establerta), com llibreries.

El ventall de possibilitats per a les llicències va des d'unes obligacions mínimes (en les llicències de tipus BSD) que obliguen únicament a mantenir l'avís d'autoria i la limitació de garanties i de responsabilitats (el *disclaimer*), fins al “màxim” (en cert sentit) de la clàusula *copyleft* de la GPL, OSL o EURL que obliga a distribuir qualsevol modificació i obra derivada sota la mateixa llicència, juntament amb l'accés al codi font. Per tant, i segons cada llicència, la major diferència es situa en les condicions de redistribució: aquesta haurà de realitzar-se sota certes condicions. Així mateix, en algunes circumstàncies, es podrà triar més d'una llicència per a la distribució del codi, tant per al programa com un tot com per a parts o subconjunts.

D. Passos pràctics

En la pràctica, hi ha diversos passos – des de la perspectiva legal – que s'haurien de realitzar amb la finalitat d'assegurar la legalitat de l'alliberament d'un programari.

En una primera fase de preparació, s'haurà de realitzar una **auditoria legal**

preliminar del codi font de la Plataforma a alliberar, per a identificar potencials problemes de titularitat dels programes, de compliment de les llicències, eventuais infraccions a l'hora de distribuir el codi, etc. i recomanar una llicència per la seva distribució.

Després, en una segona fase d'implementació, es tractarà de preparar i **“legalitzar” la distribució del codi**, amb un seguiment de qualsevol modificació que es realitzi al codi per a evitar infraccions de drets de tercers (sobre la base de les recomanacions de la fase anterior), la revisió dels fitxers, la preparació de la documentació legal per a acompanyar la distribució del codi, i la revisió del lloc web des d'on es realitzarà la distribució (en el seu cas).